

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Doménová jména: všechno jasné?

Používání doménových jmen k nekalým soutěžním praktikám včetně cybersquattingu je na českém internetu značně rozšířené. Je proto zřejmé, že dříve nebo později se česká soudní praxe dostatečně rozvine a nebude problém podobná jednání postihovat. Častým požadavkem klientů bývá obrana proti cybersquattingu, tedy registraci a používání domény neoprávněným subjektem. Typická je situace, kdy zpracovatel internetové prezentace registruje doménu svým jménem a zadavateli pak brání v přechodu ke konkurenci tím, že doménové jméno odmítá převést.

Doménová jména patří spolu s elektronickým podpisem k často diskutovaným moderním fenoménům. O problematice používání doménových jmen bylo zpracováno mnoho odborných prací (naposledy Epravo 14.11.2002) včetně jedné monografie. Jejich autoři se však ke škodě věci věnují této problematice spíše z pohledu teoretického a často opomíjejí praktickou stránku věci. Vyjmenovat paragrafy zákonů, které jsou tím kterým jednáním porušovány, je snadné a efektní. Avšak sepsat v dané věci žalobu nebo jiný návrh a s takovým návrhem v řízení uspět je mnohem obtížnější. Se závěry výše zmíněného článku Jiřího Janeby v obecné rovině nelze než souhlasit. Používání doménových jmen k nekalým soutěžním praktikám včetně cybersquattingu je na českém internetu značně rozšířené. Je proto zřejmé, že dříve nebo později se česká soudní praxe dostatečně rozvine a nebude problém podobná jednání postihovat. Současná situace má však do takového ideálu ještě daleko.

Uvedená tvrzení bude lépe demonstrovat na příkladech z praxe. Častým požadavkem klientů bývá obrana proti cybersquattingu, tedy registraci a používání domény neoprávněným subjektem. Typická je situace, kdy zpracovatel internetové prezentace registruje doménu svým jménem a zadavateli pak brání v přechodu ke konkurenci tím, že doménové jméno odmítá převést. Věc je skutkově i právně jasná a po marném pokusu o mimosoudní řešení nic nebrání podání příslušného návrhu.

Ačkoliv je na webových stránkách Cz.NIC zveřejněno několik již vydaných rozhodnutí, dosáhnou vydání předběžného opatření není jednoduchou záležitostí. Existují případy, kdy Městský soud v Praze zamítl vydání předběžného opatření ukládajícího „zdržet se užívání doménového jména“, ačkoliv tentýž soud zcela shodný petit již vícekrát přiznal. Schizofrenní situaci udržuje i Vrchní soud v Praze, který pravidelně potvrzuje kladná i zamítavá rozhodnutí.

Zajímavá je v tomto směru argumentace soudů, které zamítají předběžná opatření s poukazem na skutečnost, že předběžným opatřením nemůže žalobce dosáhnout toho, čeho se domáhá žalobou ve věci. Zcela tak přehlíží závěry uvedené v komentářové literatuře, že právě v oblasti nekalé soutěže je možné nařídít předběžné opatření ve stejném rozsahu, jaký pak žalobce požaduje v samotné žalobě. Příslušným korektivem je zde totiž dočasnost předběžného opatření, trvajícího jen do rozhodnutí ve věci samé. Opačný výklad zákona, totiž že předběžným opatřením lze požadovat pouze méně než samotnou žalobou, by prakticky vyloučil vydání předběžného opatření v doménových sporech. Co méně než zákaz užívání doménového jména lze rušiteli nařídít?

Podobné problémy se vyskytují i při formulaci petitu žaloby samotné. Jiří Janeba ve svém článku dovozuje, že oprávněná osoba může požadovat nejen zdržení se užívání, ale dokonce i převod domény ve svůj prospěch. Takový obecný závěr nemůže v českém prostředí obstát. Díky liknavosti rejstříkových soudů v minulosti totiž v České republice existuje nezvykle mnoho společností, jejichž názvy vykazují shodné prvky. Jak by bylo možné rozhodnout, komu po právu náleží registrace domény novak.cz, když jen v obchodním rejstříku lze nalézt přes stovku subjektů, v jejichž obchodní firmě se toto slovo vyskytuje? Ještě daleko komplikovanější je situace v případě zkratk. Musí soud vyhovět návrhu, kterým se například majitel příslušné ochranné známky domáhá převodu doménového jména abc.cz za situace, kdy varianta a-b-c.cz je volná?

Argumentací ad absurdum je možno jít ještě dále. Budou soudy v budoucnu vytvářet pravidla pro přepis slov s diakritikou do názvů domén, ve kterých nemohou být háčky a čárky obsaženy? Má na doménu placek.cz nárok občanské sdružení Plácek nebo rodinná společnost rodiny Plačků? Existují samozřejmě případy, kdy oprávněný uživatel domény je zjevně jen jeden a nařízení převodu nic nebrání, což by mohl být případ domény praha.cz. Úspěch s petitum formulovaným na převod doménového jména tedy zdaleka není zaručen.

Ještě s jedním závěrem Jiřího Janeby bych si dovolil polemizovat. Podobně jako jiní autoři tvrdí, že k užívání doménového jména ve smyslu předpisů nekalé soutěže a zákona o ochranných známkách dochází již jeho registrací. Rád bych upozornil, že tento názor zatím nebyl judikaturou potvrzen. Dále je často dovozován závěr, že pouhá registrace doménového jména může být protiprávním jednáním. Registrace doménového jména je jistě jednáním soutěžním. Pokud však není doména propojena s funkčním serverem, nemůže uživatel internetu při zadání adresy do svého prohlížeče poznat, zda je doménové jméno obsazeno nebo ne. V obou případech totiž prohlížeč upozorní, že sever nebyl nalezen. Pouhá registrace má proto charakter zabraňovací soutěže, neboť brání majitel domény brání konkurenci v prezentaci pod určitou adresou.

K této problematice lze uvést příklad z hmotného světa. Pokud by jeden z konkurentů skoupil veškeré reklamní plochy v určitém městě s cílem zabránit konkurenci v uvedení reklamní kampaně, zákon tím neporuší. Pokud však na tyto reklamní plochy umístí vlastní reklamu užívající prvků zaměnitelných s konkurencí, jde o nekalou soutěž. Na druhou stranu je však nutno poznamenat, že zahraniční právní řády obvykle spekulativní registrace za protiprávní jednání považují. V českém právu však zatím není možné takový jednoznačný závěr učinit.

Často používaným prostředkem nátlaku v doménových sporech je pohrůžka trestním stíháním. Na tomto místě bych si dovolil uklidnit všechny spekulanty. Používání skutkových podstat § 149 a 150 trestního zákona, které obsahují skutkové podstaty trestných činů nekalé soutěže a porušování práv k ochranné známce a obchodnímu jménu, je v současnosti naprosto minimální.

Jde totiž o tak zvané blanketní dispozice, které orgány činné v trestním řízení používají jen velmi nerady. I právníci v této souvislosti často zapomínají, že trestným činem je jen jednání pro společnost nebezpečné. O tom, zda například cybersquatting naplňuje tento materiální znak trestného činu jsou zatím důvodné pochybnosti. Použití skutkové podstaty § 150 dále komplikuje fakt, že tato zastaralá skutková podstata vyžaduje v některých případech úmysl dosažení majetkového prospěchu, který se v trestním řízení jen obtížně prokazuje.

V praxi pak život trestního oznámení bývá většinou velmi krátký. Policejní orgán k prošetření podnětu ustanoví znalce nebo konzultanta. Ustanovený odborník se často vyjádří v tom smyslu, že by se záležitost měla řešit spíše cestou civilní žaloby, čehož policejní orgán s radostí využije a záležitost odloží. Nezapomínejme, že i tak odbornou problematiku jako doménová jména řeší v první fázi policisté místních oddělení.

Závěrem bych chtěl čtenáře ujistit, že ani v oblasti doménových jmen nelze od české justice očekávat nic více než v ostatních záležitostech. Nejednotné a zcela formální rozhodování je na denním pořádku, náklady jsou vysoké a výsledek nejistý. Zaplatit doménovému spekulantovi částku několika tisíc korun se proto stále ještě vyplatí.

Mgr. Tomáš Ptáček
advokátní kancelář Polanský, Štětinová a partneři

Další články:

- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)